

HÁNA, Tomáš, *Nacisté v Jižní Americe po roce 1945 optikou amerických tajných služeb*, České Budějovice 2023, 94 s. včetně příloh.

Bakalářská práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Posudek vedoucího bakalářské práce

Předložená bakalářská práce Tomáše Hány analyzuje útoky nacistů do Jižní Ameriky po skončení druhé světové války. Autor si pro svůj výzkum zvolil téma, které dosud nebylo v české historiografii dostatečně zpracováno. Téma je závažné tím spíše, že z Německa po dubnu 1945 uniklo před spravedlností více než osm set nacistických funkcionářů, kteří následně zpravidla zamířili do Jižní Ameriky, kde se usadili buď v Argentině či v Brazílii.

Cílem Hánovy práce je především „*analyzovat širší historické souvislosti ve vztahu k nacistické emigraci do Jižní Ameriky a podrobně zmapovat životní příběhy vybraných válečných zločinců z řad uprchlých nacistů a typologizovat je*“, jak sám autor na s. 7 uvádí.

Hlavní pramen práce představuje digitalizovaný archiv amerických tajných služeb, jenž poskytuje hlavní zdroj informací o činnosti zpravodajské služby Spojených států amerických. Výzkum v bohatých fondech tohoto archivu doplnil Tomáš Hána studiem vydaných pramenů edice Foreign Relations of the United States, která se detailně věnuje zahraniční politice USA v poválečném období. Pramennou základnu rozšířil rovněž o dobový tisk, jehož svědectví konfrontoval s rozsáhlou literaturou, především cizojazyčné provenience.

Práce o rozsahu devadesáti čtyř stran textu je rozdělena do sedmi kapitol, které jsou řazeny převážně chronologicky. II. kapitola (*Před rokem 1945*) je reflexí zájmu Německa o jihoamerický prostor před rokem 1945, čímž tvoří jistou expoziční část kvalifikační práce. Tomáš Hána prokazuje, že zájem nacistů o oblast Jižní Ameriky není poválečnou záležitostí, ale jedná se o interest doby ještě před vznikem nacistické Třetí říše.

Jádro bakalářské práce představuje III. kapitola (*Po roce 1945*) se šesti podkapitolami. Ty se podrobně věnují struktuře imigrační sítě, třem vybraným osobnostem německé migrace do Jižní Ameriky (záměrně jsou zvoleny málo známé postavy Waltera Kutschmanna, Josefa Schwammbergera a Herberta Cukurse) a snaze po typologizaci nacistů, kteří se před spravedlností skrývali v Jižní Americe. Všechny totiž spojovala příslušnost k nacistické ideologii a účast na válečných zločinech, přičemž někteří byli dříve či později zadrženi a

odsouzení (jejich nejznámějším představitelem byl Adolf Eichmann), zatímco jiní unikali spravedlnosti až do své smrti (představitel Josef Mengele).

V neposlední řadě se Tomáš Hána ve své kvalifikační práci dotýká podílu katolické církve na útěku nacistických zločinců, který byl živen podporou tzv. krycí stezky v Itálii a ve Španělsku ze strany katolické církve. Zde bych byl opatrnější než autor, protože údajné spojení vatikánských a nacistických představitelů bylo převážně konstruktem poválečných proticírkevních skupin v čele se Sovětským svazem, který tak často maskoval vlastní předválečnou podporu nacismu falešným obviněním Vatikánu. Výsledkem katolické obrany je kniha italského historika Pierluigiho Guiducciho *Oltre la leggenda nera*, s níž však autor nepracoval, zřejmě pro jazykovou bariéru.

Použité metody, jak o nich autor hovoří na s. 7-8, jsou adekvátní zaměření bakalářské práce. Bibliografický přehled pramenů a literatury zabírá nadprůměrný rozsah práce, a to jedenáct stran textu (s. 73-83); v seznamu literatury nepostrádám žádný zásadnější titul. Práce je na velmi dobré stylistické úrovni, psána kultivovaným odborným jazykem. Pozitivně hodnotím rovněž její formální i grafickou podobu. Text je sjednocený a zarovnaný. Cenné obohacení bakalářské práce představují její přílohy.

S potěšením mohu konstatovat, že předkládaná bakalářská práce Tomáše Hány splňuje po formální i odborné stránce požadavky kladené na tento typ kvalifikačních prací v daném oboru. Doporučuji ji proto k obhajobě a hodnotím stupněm *výborně*.

Dotazy k obhajobě:

Z čeho vyplýval německý zájem o Jižní Ameriku?

V práci jste nevyužil žádný ego dokument. Je to proto, že neexistoval, nebo jste jej prostě jen opomněl zohlednit?

České Budějovice dne 22. května 2023

doc. PhDr. et PaedDr. Marek Šmíd, Ph.D.